
Alumna: Anna Estivill Herrerías
Tutor: Jaume Farreras Ferrando

L'inexpugnable Siurana.

Projecte fotogràfic de Siurana

Presentació

Ja fa anys que soc aficionada a la fotografia i des d'un principi tenia clar que volia fer el meu treball de recerca sobre aquest tema, que és més artístic de l'habitual. Però m'havia de centrar en la fotografia d'un lloc en concret i vaig escollir Siurana. Es troba molt a prop d'Ulldemolins, el meu poble, i des de ben petita hi he anat. Pujar allà era una experiència única i ho estat fins ara. Aquest indret sempre m'ha transmès una màgia especial només de trepitjar-lo. També tenia curiositat per conèixer la història que s'amagava al seu darrere i desitjava poder fer el meu treball en un lloc natural, lluny de la ciutat. A més, considero que la meua primera fotografia bona va ser la que es troba a la portada, i precisament la vaig fer a Siurana i amb la mateixa model que m'ha acompanyat en tot aquest viatge. També volia demostrar que darrere de cada fotografia hi ha molt més del que ens pensem: històries, sentiments, emocions... tot té una raó de ser. Tots aquests components es van unir per fer aquest gran treball, que m'ha aportat molts beneficis, tant a nivell personal com professional.

M. Montserrat Domingo, just en acabar l'entrevista, em va dir: «Una paraula imprescindible quan es parla de Siurana és *inexpugnable*». I aquesta és la raó del títol. *In-*

---

expugnable significa ‘invencible’, molt difícil de conquerir, a causa de la seva altura, i dels penya-segats, i això explica que fos l’últim reducte musulmà en tot Catalunya. Però quelcom inexpugnable també és una cosa difícil d’aconseguir, com les bones fotografies i les altes parets de Siurana escalades per molta gent.

Metodologia

Un cop escollit el tema, es va començar a treballar la part teòrica del treball. En primer lloc, es va contactar amb la mestra de l’Escola Montsant d’Ulldemolins Rosa Rius, que va facilitar informació sobre la història de Siurana, des de la prehistòria fins a l’actualitat. Es va redactar tota aquesta part tot contrastant-la amb múltiples pàgines web, documents i llibres. A continuació es va procedir a construir el cos teòric del tema de la fotografia, també amb l’ajuda de pàgines web, principalment *El blog del fotògraf*, i alguns llibres i revistes que es posseïen. S’hi va donar especial importància a aconseguir una exposició perfecta, a partir de la velocitat d’obturació, l’obertura del diafragma i la sensibilitat ISO. I també a la composició de la fotografia i les seves principals regles.

Des que es va triar el tema s’han fet les 17 fotografies que hi consten, ja que s’havien de fer en diversos escenaris, moments del dia i estacions de l’any, per tal d’aconseguir fotografiar Siurana en tots els seus àmbits. En algunes de les fotografies s’hi ha inclòs el cos d’una noia, la Mar Llurba, però sense abandonar la fotografia paisatgística. Tot i així, tres fotografies són considerades macro, ja que mostren alguns detalls que es troben entre aquest gran paisatge.

Un cop fetes les 17 fotografies, s’ha procedit a analitzar-les, seguint una pauta creada seguint els aspectes teòrics que s’havien vist en la part introductiva, tant a nivell descriptiu com sentimental i tècnic. Un pas important dins de l’anàlisi ha estat atribuir un títol a cada imatge que la definís amb exactitud. A vegades aquest nom té una història al darrere, però d’altres vegades el nom es fa evident en veure la fotografia. En el mateix període de temps en què s’acabaven de fer les últimes fotografies i la seva anàlisi es van fer les entrevistes, que han proporcionat molta informació al treball. En el següent ordre, es va entrevistar a Gerard Moral, fotògraf paisatgístic, Francesc Prats, escalador autòcton, Robert Marcillas, un altre fotògraf de renom, l’anacoreta M. Montserrat Domingo i, finalment, Mercè Pérez, propietària de l’agrotiga i veïna de Siurana. A part d’aquestes entrevistes, es van voler fer unes enquestes adreçades a un públic més jove, per donar resposta a alguns interrogants que no s’havien pogut resoldre d’una altra manera. Es va escollir aquesta franja d’edat perquè actualment és la que utilitza més les xarxes socials, que apropen el món de la fotografia a molta gent.

Per tal d’exposar les 17 fotografies fetes, s’ha confeccionat un projecte fotogràfic en forma d’àlbum, amb els corresponents títols de cada imatge i una petita presentació

---

que consta d'un escrit que defineix Siurana i engloba tota la seva bellesa. En darrer lloc, i per finalitzar el treball, s'han extret les conclusions de tots i cadascun dels apartats realitzats.

Als annexos, a part de les entrevistes, també s'hi troben alguns apartats secundaris no inclosos en el treball principal, com les preguntes de les enquestes o cançons i poemes de Siurana.

Cos del treball

El cos del treball consisteix en la presa de fotografies i la seva posterior anàlisi. També en la realització de les cinc entrevistes i les enquestes als joves i adolescents, així com l'anàlisi dels resultats. Per qüestions d'espai no es poden incloure en aquest resum, però s'ha fet el següent *collage* amb nou de les disset fotografies resultants:

Conclusions

Siurana és un poble petit del Priorat però amb una forta activitat turística, el principal recurs de la zona. El seu accés és complicat, ja que es troba dalt de tot d'un penya-segat, envoltat de les muntanyes de Prades i el Montsant. La flora i la vegetació que hi podem trobar és molt variada i els artistes que s'han inspirat en la seva bellesa i tranquil·litat també són molts, com Joan Sales o Joan Miró. L'escalada és l'esport més practicat a la zona i esportistes d'arreu del món hi van per pujar per les seves vies, parets i roques úniques. Tot i així, la gent de la zona no aprecia suficientment Siurana i el paisatge espectacular que l'envolta. La vida en aquest poble és tranquil·la, sempre i quan els turistes la deixin en el seu silenci especial. Cada moment és únic i màgic, com les seves postes de sol, cada dia diferents, els colors ataronjats a la tardor i els mars de boira que s'hi formen a l'hivern.

S'han trobat restes a Siurana ja de la prehistòria, però el moment històric més important va ser quan es va convertir en l'últim reducte musulmà, fins que fou reconquerit pels cristians l'any 1174. Aquesta època va donar lloc a moltes llegendes, com la llegenda de la Reina Mora, la més coneguda, de la qual n'hi ha moltes versions i alternatives.

El castell sarraí, avui en dia pràcticament destruït, i l'església romànica de Santa Maria de Siurana són els seus edificis més importants. Cada 9 de maig, des de 1682, s'hi celebra el Jubileu, i centenars de persones agraeixen l'aigua i les bones collites de tot l'any a la Mare de Déu de l'Aigua.

El pantà també ha estat un centre de gran atenció en el treball i s'ha demostrat que pateix una manca molt elevada d'aigua, causada per la sequera i el mal ús que es fa d'aquest bé. És un aspecte que mostra que Siurana no és l'escenari perfecte, sinó que també té una part de paisatge trist, que és el pantà.

Siurana està sent massa explotada turísticament? Depèn del punt de vista de cada persona. Els habitants de la zona creuen totalment que s'està massificant massa, però la gent que viu lluny creu que no està gens explotada, ja que encara és desco-neguda per moltes persones. Tot i així, tenint en compte les petites dimensions del poble i el seu difícil accés, s'hauria de frenar més el turisme perquè pot provocar la pèrdua de l'essència de Siurana.

Si analitzem el tema fotogràfic, ha estat difícil escollir les 17 fotografies, ja que n'hi havia centenars. A més, la seva confecció ha estat molt curiosa i planificada, ja que s'havia d'utilitzar exclusivament el mode manual i ajustar tots els paràmetres. El fet de fer un canvi de càmera a l'estiu ha estat molt positiu perquè s'han pogut veure les diferències entre ambdues, a més de disposar també de diferents objectius. S'ha tractat la llum en tots els moments del dia i amb moltes condicions climàtiques diferents, però sempre s'ha aconseguit un equilibri entre la sensibilitat ISO, l'obertura del diafragma i la velocitat d'obturació.

També s'ha constatat que cada individu té una consideració diferent de què és l'art i de si totes les fotografies ho són o no. Hi ha qui creu que totes les fotografies ho són, n'hi ha que creuen que han de ser tècnicament correctes i n'hi ha d'altres que es guien pel missatge que transmeten, o bé per les tres opcions alhora. Per tant, a una persona li pot semblar que una fotografia és art i una altra pot negar-ho.

Les noves tecnologies i el constant accés a les xarxes socials per part dels més joves i adolescents ha causat un efecte en la seva ment, ja que estan exposats a centenars de fotografies cada dia. Aquest fet, entre d'altres, ha permès que cada cop siguin més els joves que tenen una càmera fotogràfica rereflex i els aficionats a la fotografia. Això també condiciona el tipus d'imatge que més agrada, que segons els enquestats són la fotografia de paisatges i el retrat.

Per acabar, s'ha demostrat que darrere de cada fotografia sempre hi ha un missatge i uns sentiments que el fotògraf vol transmetre a l'espectador. En les fotografies de Siurana, la pau, la calma i la tranquil·litat han estat presents en cadascuna d'elles.

Bibliografia

Alguns dels llibres i pàgines webs consultats són els següents:

FERRÉ MASIP, Rafael. *Siurana, guia itinerària*. 1a edició. Tarragona. Editorial Piolet, 2001.

MICHAEL FREEMAN. *La exposició perfecta*. 1a edició. Barcelona. Editorial Blume, 2013.

Turisme Siurana. Zones d'escalada a Siurana. <<http://www.turismesiurana.org/ca/zones-d-escalada-siurana>>

Blogger. La llegenda del castell de Siurana i el Salt de la Reina Mora. <<http://janonomar.blogspot.com.es/2016/05/la-llegenda-del-castell-de-siurana-i-el.html>>

Ajuntament de Cornudella de Montsant. Història de Siurana. <<http://www.cornudella.altanet.org/siurana/historia-siurana/>>

Carrutxa. De quan Siurana era Xibrana. <<http://www.carrutxa.cat/biblioteca/ftp/siurana32.pdf>>

The Web Photo. Apertura de diafragma. <<http://www.thewebfoto.com/2-hacer-fotos/202-apertura-de-diafragma>>

Xatakafoto. Curso de fotografía: 12. Velocidad de obturación. <<https://www.xatakafoto.com/curso-de-fotografia/curso-de-fotografia-12-velocidad-de-obturacion>>

365 enfoques. Qué es la sensibilidad ISO y cómo puede ayudarte a mejorar tus fotos. <<https://365enfoques.com/mejorar-fotos/que-es-la-sensibilidad-iso-fotografia/>>
